

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра декоративно-прикладного мистецтва

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

"29" серпня 2020 року

СИЛЛАБУС

ДИСЦИПЛІНИ «ПЛЕНЕРНО-ЕТНОГРАФІЧНА ПРАКТИКА»

Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність/ Освітня програма	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / ОПП «Декоративно-прикладне мистецтво», «Образотворче мистецтво»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Рік викладання / семестр	2020-2021 / II семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	3 ЄКТС / 90 годин з них: практичні заняття – 45 год. самостійна робота – 45 год.
Мова викладання	Українська
Форма контролю	Екзамен
Викладач	Іваньо Юрій Юрійович, кандидат педагогічних наук
e-mail	ivanio.yurizam@gmail.com
Інформація про консультації	Очне / Онлайн (за потреби)

АНОТАЦІЯ

Головною метою розвитку мистецької освіти є становлення особистості автора-творця професіонала. Щоб оволодіти професійною майстерністю, необхідно набути теоретичні та практичні уміння і навички образотворчої грамоти: основи лінійної і повітряної перспективи; закономірності світлотіні і метод роботи колірними і світлотіньовими живописними та графічними засобами; правила передачі на образотворчій площині об'єму, матеріалу і простору, відчуття пропорцій, студенту необхідно навчитися цілісного професійного бачення, розвивати спостережливість, композиційне відчуття і смак. Все це отримується лише в результаті численних практичних вправ в рисунку і живописі з натури на практичних заняттях, а також на літній пленерній практиці після I курсу навчання. Пленерно-етнографічна практика для студентів I курсу ЗАМ проводиться на території Закарпатського музею народної архітектури та побуту. Студенти мають нагоду ознайомитися з експозицією музею, яка складена з пам'яток народної архітектури – садиб, житлових будов, церкви, дзвіниці, школи, кузні, млина, корчми періоду від ХУІІ – до початку ХХ століття.

Метою пленерно-етнографічної практики є:

- Цільовий збір та вивчення народної творчості та побуту, зокрема форм та способів декорування - виробів з кераміки, дерева, металу, одягу, архітектури тощо.
- Вивчення впливу повітряного середовища на колорит предметів у природному просторі.
- Вивчення методів роботи кольоровими та графічними засобами з урахуванням повітряної перспективи та загального стану освітлення.
- З'ясування особливостей кольорових відношень між окремими об'єктами, планами.
- Ознайомлення з матеріальною культурою Закарпаття для подальшої її актуалізації у навчальному процесі та творчості.

Завдання:

- Оволодіти практичними навичками виконання живопису та рисунку різними засобами на пленері;
 - Зібрати та вивчити зразки народної творчості та побуту;
 - Формувати гостроту сприйняття і відтворення колориту, тональних співвідношень об'ємних форм;
 - Вивчити в процесі живопису і рисунка на пленерно-етнографічній практиці кольорові співвідношення на різних планах цільним зоровим сприйняттям. При цьому, необхідно слідкувати не тільки за пропорційністю кольорових співвідношень, витриманістю загального кольорового стану, але і дотримуватися колористичної підпорядкованості, кольорової гармонії.
- Перші завдання – це короткочасні етюди на передачу світлотіньової різниці між головними і другорядними об'єктами пейзажного пленерного мотиву в поєднанні з архітектурними етнографічними об'єктами.

В процесі роботи над довготривалими по часу етюдами спочатку виконати широку прописку головних кольорових співвідношень, а далі переходити до детальної проробки об'єктів переднього та середнього планів.

Для теми збору етнографічного матеріалу вибрати наступні теми:

- народний костюм та вишивка;
- речі побуту — обробка дерева, кераміки, металу, кушнірство;
- типи народної забудови, архітектурні фрагменти: замки на зрубах, покриття (гонт, жупа, драниця, шингля, дубовий лелик...).

Основною формою навчання на пленерно-етнографічній практиці є робота з природи в умовах польового дослідження.

знати:

- а) особливості роботи різними живописними і графічними засобами на пленері;
- б) принципи, кольорового і тонального сприйняття форми – архітектурних мотивів;
- в) закони кольорознавства і побудови композиції на площині.
- г) історико-етнографічну спадщину Закарпаття.

вміти:

- а) будувати на площині просторові об'єкти;
- б) використовувати кольорові тональні співвідношення та можливості матеріалів;
- в) виконувати з природи пейзаж в поєднанні з етнографічним матеріалом, зберігаючи при цьому пропорції та колорит;
- д) вміти вести аналітичний відбір для максимальної художньої виразності.
- е) гармонійно поєднувати кольорові плями як у трьох вимірному зображенні, з врахуванням просторових та світлотіньових властивостей кольору, так і в двовимірному, акцентуючи увагу на інших декоративних характеристиках кольору.

е) вміти у творчих завданнях мислити узагальненими, образними характеристиками.

Предметом пленерно-етнографічної практики є один із необхідних видів роботи в процесі підготовки художника, важливий розділ засвоєння програми курсу живопису та рисунку. Пленерно-етнографічна практика передбачає оволодіння студентом практичними навиками роботи на пленері та виконання замальовок творів народного мистецтва в умовах польового дослідження матеріалу. Роботи виконуються як живописними, так і графічними засобами. Живописна практика вчить художника передавати кольорові особливості впливу світла на архітектурні мотиви. Умови роботи на пленері відмінні від умов роботи в приміщенні. Велика кількість світла, різнобарв'я рефлексів, віддаленість об'єкту від художника – все це нові для починаючого живописця умови.

Міждисциплінарні зв'язки: основи композиції, кольорознавство, перспектива, культурологія та для удосконалення практичних навиків з рисунку та живопису.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Вивчення та аналіз ландшафтного і предметного середовища.

Збір та опис історичних, географічних та етнографічних відомостей визначеної місцевості. Загальний обсяг 10- 20 сторінок А-4 формату (шрифт 14, Times New Roman, інтервал 1,5), а також додатки (фото, книжкові джерела, рукописні матеріали) у необмеженій кількості.

Змістовий модуль 2. Виконання графічних етюдів рослинного світу.

Передача характеру форми всіма можливими графічними засобами. Короткочасні етюди, мінімальна кількість 5, А-4 формату

Змістовий модуль 3. Виконання рослинного світу у кольорі.

Передача характеру форми всіма можливими живописними засобами, техніками. Короткочасні етюди, мінімальна кількість 2, А-4 формату

Змістовий модуль 4. Виконання графічних етюдів тваринного світу.

Передача характеру форми всіма можливими графічними засобами. Короткочасні етюди, мінімальна кількість 5, А-4 формату

Змістовий модуль 5. Виконання графічних етюдів місцевої архітектури.

Передача характеру форми всіма можливими графічними засобами. Короткочасні етюди, мінімальна кількість 5, А-4 формату

Змістовий модуль 6. Виконання живописних етюдів місцевої архітектури.

Передача характеру форми архітектури, перспективи всіма можливими живописними засобами, техніками. Короткочасні етюди, мінімальна кількість 2, А-2 формату

Змістовий модуль 7. Виконання пейзажу з природи.

Передача простору, перспективи, тональних відношень всіма можливими живописними засобами, техніками. Довгочасні роботи, мінімальна кількість 2, А-2 формату

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1.			
Вивчення та аналіз ландшафтного і предметного середовища.		6	6
Змістовий модуль 2.			
Виконання графічних етюдів рослинного світу.		6	6
Змістовий модуль 3.			
Виконання рослинного світу у кольорі.		6	6
Змістовий модуль 4.			
Виконання графічних етюдів тваринного світу.		6	6
Змістовий модуль 5.			
Виконання графічних етюдів місцевої архітектури.		7	7
Змістовий модуль 6.			
Виконання живописних етюдів місцевої архітектури.		7	7
Змістовий модуль 7.			
Виконання пейзажу з природи.		7	7
Усього		45	45

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Вивчення та аналіз ландшафтного і предметного середовища.	6
2	Виконання графічних етюдів рослинного світу.	6
3	Виконання рослинного світу у кольорі.	6
4	Виконання графічних етюдів тваринного світу.	6
5	Виконання графічних етюдів місцевої архітектури.	7
6	Виконання живописних етюдів місцевої архітектури.	7
7	Виконання пейзажу з натури.	7
	Разом	45

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів діяльності студентів на пленерно-етнографічній практиці здійснюється з урахуванням індивідуальних здібностей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюється виконання різноманітних навчальних практичних завдань, під час роботи над якими студенти демонструють вміння роботи на пленері різними живописними і графічними засобами; розуміння принципів кольорового і тонального сприйняття форми – архітектурних мотивів; вміння оперувати законами кольорознавства і побудови композиції на площині, а також теоретичні знання історико-етнографічної спадщини Закарпаття, які фіксуються в щоденнику пленерно-етнографічної практики.

Поточний контроль знань студентів – це оцінювання навчальних досягнень протягом навчального семестру усіх видів аудиторної роботи. Поточний контроль здійснюється у вигляді опитування студентів та тестових завдань.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться після завершення усіх видів навчальної роботи з відповідних змістовних модулів. Підсумковий перегляд за результатами роботи як засобами живопису і графіки, так і за представленим звітом-щоденником.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання досягнутих успіхів проводиться по модульній системі оцінювання. За основу критеріїв успішності навчальних досягнень студентів під час проходження пленерно-етнографічної практики береться повнота та якість практичних робіт - замальовок творів народного мистецтва, а також засвоєння теоретичного матеріалу.

Критерії підсумкового оцінювання знань студента:

- 90-100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явами, які вивчаються, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 82-89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;

- 74-81 балів – за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 64-73 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних відомостей під час виконання тестових завдань;
- 60-63 балів – за незнання значної частини навчального матеріалу, невміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 00-59 балів – за незнання навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання; невміння орієнтуватися під час виконання тестових завдань; незнання основних фундаментальних положень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Європейська шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів, 1992.
2. Антонович К. Український народний одяг // Жіночий світ. – К.: Вінніпег, 1964. – С. 34 – 41.
3. Білан М., Стельмашук Г. Український стрій: Навч. посіб. / Інститут народознавства НАН України; Львівська академія мистецтв; Українська академія друкарства. – Львів: «Фенікс», 2000. – 327 с.
4. Верховина // Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва. 7 наукова конференція. – Львів, 1966. – С. 23 – 27.
5. Кішук Т.П. Проблеми розвитку художніх промислів Закарпаття // Народна художня промисловість України. – 1979. – № 3. – С. 48 – 54.
6. Маковский С. К. Народное искусство Подкарпатской Руси. – Прага: видавництво Пламя, 1925. 240 с.
7. Федака П.П. Народна культура українців Закарпаття на сторінках періодичних видань краю XIX – першої половини 40-х років XX ст.ст. – Ужгород: «Два кольори», 2002. – 111 с.